

Unitatea

DIRECTOR:
Dr. AUGUSTIN POPA

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BLAJ — JUD. TÂRNAVA MICĂ

INSERATE:
Un șir garmond: 6 Lei. La
publicări repetate după
:: :: invoială :: ::

REDACTOR:
Prof. DUMITRU NEDA

ABONAMENTUL
Pe un an . . . 200 Lei
Pe 6 luni . . . 100 Lei
Pentru străinătate 400 Lei

Foaie bisericească-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

Rerum Novarum

In 15 Maiu s'au împlinit 40 de ani de când acel uriaș al gândirii, care a cârmuit barca lui Petru sub numele de Leon XIII, a aruncat în bezna prăpădului social reflectoarele Ideii creștine, tâlmăcită magistral în scrisoarea celebră „Rerum Novarum”. Roma a ținut să prăznuiască acum, după cuviință, amintirea acelei zile mari. Mil de muncitori, din toate neamurile de sub soare, s'au adunat în jurul mormântului în care își așteaptă învierea jericitul vestitor al unei lumi mai bune, s'au pătruns din nou de vraja gândurilor lui luminoase și nădejdea biruinței binelui s'a aprins larăși în sufletele lor trudite.

Sărbătoarea dela Roma este dangăt de clopot tras în dungă, pe margini de prăpastii. Furtună cumplită, cum alta n'a mai fost, stă să se abată peste toată așezarea noastră socială. Barca veacului pârăie în toate încheeturile și ca mâine poate să se prăbușască în hăuri neștiute toată strălucirea unei civilizații putrezite. Lumea aurului și a mașinilor, Babilonul materiei și al păcatului își trăiește clipele din urmă. — Să-l plângem? Inutil. Își poartă moartea în sânge. Nedreptatea este legea supremă a întocmirilor lui, ura îi hrănește sforțările, frigurile păcatului îi sunt idealul. Iar rodul blestemat și inevitabil al păcatului e moartea.

O prevedem, o așteptăm și nu ne cutremurăm în fața ei. Ne înfioară însă gândul zilei ce o va urma Norii adunați la orizont vor aduce ploaie binefăcătoare, ori grindină și prăpăd? Ce fierbe în uriașul cazan al Satanei? Focurile iadului ard la mează-noapte; s'au aprins, zilele acestea, la alt colț al lumii, în bătrâna Spanie. Unde se va zăgăzui vâlvătaia lor pustiitoare?

Sărbătoarea dela Roma este o rază de nădejde. Poate încă nu-i prea târziu. Poate că tot mai stă în puterea noastră să alegem între viață și moarte. Invălmășită, haotică este problema socială numai pentru cel ce nu vede în lume decât materie, forță, luptă și ură oarbă. Pentru liberalismul economic, care ne-a dus la dezastrul de azi, ca și pentru bezmeticul închinător al evangheliei lui Marx, proroc încrunțat al noroiului și al pumnului gata de lovit.

Dar între cele două extreme fatale, este o cale de mijloc, luminoasă și dreaptă. Calea celor ce caută mai întâi împărăția lui Dumnezeu. Drumul acelor cari înțeleg că legea supremă a firii este armonia și temeiul societății omenești dreptatea, pacea, iubirea. Este programul spiritului, care dă viață. În slujba lui să stea muncitor și patron deopotrivă, biserica și statul cu puteri unite. Așa se va naște lumea cea nouă a dreptății și a păcii.

„Rerum Novarum” este „magna charta” acestei lumi a spiritului creștin și constituția incomparabilă a așezărilor ei sociale. Să eductăm a-i da viață, ca să nu murim!

Treuga Dei

Apa vie — Biserica și românismul — Căile pierzării — Bindecuvântările păcii dintre frați

de A. C. ALBINUS

Sunt nu numai oameni, ci și neamuri slăbănogite și secătuite de vlagă. Căci precum în viața indivizilor, succedarea vârstelor, dela copilărie la tinerețe, apoi la bărbăție și, în sfârșit, la bătrânețe, e naturală și necesară, și în viața popoarelor pare firească această alternare a vârstelor. Istoria omenirii ne arată exemple nenumărate, cum nasc și cum mor popoarele. Sunt atâtea neamuri care trec prin toate fazele de dezvoltare. Dar sunt popoare care mor în fașă, și altele care, abia ajunse la tinerețe, se prăbușesc ca lovite de trăsnet și se rostogolesc în mormânt.

Și, aici e deosebirea între om și neam. Moartea omului e, de fapt, inerentă firii umane. Iar popoarele mor, fiindcă ele însele își pregătesc sfârșitul. Neamurile, oricât ar fi ele de istovite, pot să-și redobândească vigoarea tinerească; de ar părea fără viață, pot ca și pasărea legendară să revie la o nouă viață. Le stă în putință, dacă vor, să aibă, ca împăratul din povești, tinerețe fără bătrânețe.

Și în această privință, ni-e martoră istoria, că n'a existat popor care să-și fi pierdut puterea de viață și să se fi prăvălit în groapă, până când a păzit legea morală sădită de Creator în natura umană. Dragostea lui Dumnezeu, apa cea vie de care vorbește Mântuitorul, este elixirul care dă noi puteri neamurilor. Apa cea vie care dă frăgezime sufletelor și le pregătește viața eternă, în viața popoarelor săvârșește un miracol de necrezut: crește generații noi pline de seva vieții; dă nașterii tinerețe eternă.

Ferice de popoarele creștine cărora Domnul Hristos, prin Biserica sa, le-a dat din belșug apa vie a darului său. Aceasta le-a împrumutat vigoarea trupească și sufletească, și dorul de muneă și de înfăptuiri. Marile cuceriri și realizări pe terenul științei și artelor, toată cultura și civilizația modernă sunt rezultatul spiritului creștinesc; sunt opera Bisericii.

Azi, omenirea pare că vrea să se îndepărteze de Biserica; vrea să-și renege maestra sa. Ar fi o enormă greșală. Ar reedita povestea cu vulturul și cu ochiul bouului. Minuscula pasăre a zis odată către vultur: — Hai, să facem rămășag, că eu voi sbura mai sus decât tine. — Bun, a răspuns vulturul. Și și-a întins aripile sale și s'a ridicat maestros în slava cerului. Ochiul bouului se așezase pe nesimțite pe aripa vulturului și, ocrotit de puternicul său tovarăș, plutia și el în nemărginirea albastră. La un moment dat, când socotia că ochiul bouului a rămas mult în urma sa, vulturul s'a oprit și a strigat: — Eu sunt invingătorul! — Ba nu tu, ci eu am biruit, a ripos-

stat micul înșelător care, desprinzându-se de aripa vulturului, făcuse câteva salturi în văzduh și întrecuse pe uriașul său tovarăș.

Ocrotite de aripile puternice ale Bisericii, popoarele creștine s'au ridicat la înălțimi nebănuite, au realizat progrese uimitoare în toate domeniile. În vremile mai noi, după ce s'a separat de vechiul său sprijin, omenirea a făcut câteva cuceriri frumoase pe terenul științei și tehnice. Se va depărta, acum, omenirea cu totul de Biserica și va căuta alte orientări? Să nu fie! Pot să se întâmple și salturi mortale. Arheologia desgroapă atâtea monumente ale unor culturi vechi, de mult înmormântate. Cele 200,000 copii hoinari și fără căpătâiu, ce trăesc în Rusia sudică din furturi și jafuri, ne indică direcția în care va apuca omenirea, dacă se va lăsa târîtă de curentul ateist.

Să băgăm de seamă, ca patria noastră scumpă să nu apuce căile pierzării. Neamul nostru este un neam eminent creștin. S'a născut creștin. Călăuzit de Biserica lui Hristos, a urcat Calvarul durerilor și s'a oțelit în focul suferințelor milenare. Biserica, cu apa cea vie a darurilor divine, a făcut din fiil acestui neam atleți ai creștinătății și a crescut generații de eroi care au pregătit, cu martiriul lor, zilele de slavă, au înfăptuit unirea națională. Și, când zic Biserica lui Hristos, înțeleg amândouă Bisericile românești. Căci cine va contesta munca uriașă depusă de sora mai mare, Biserica ortodoxă, pentru conservarea neamului? Ori, cine va trage la îndoială vrednicia Bisericii romane, care nu numai a creștinat, ci a și romanizat poporul nostru, depunând cu sârutul său de mamă pe fruntea și sufletul lui pecetia latinătății? Și, în deosebi, cine nu va recunoaște, că Biserica unită cu Roma a fost trambula redeșteptării noastre naționale?

După marele praznic al unirii politice, a intrat zizania între cele două Biserici surori. Și e păcat! Căci, în vremece puterile cele mai bune sunt angajate în războiul frățesc, sectele subversive câștigă teren, amenințând temelile statului; clerul ambelor Biserici devine tagma cea mai urgisită și nedreptățită; enunțaii ministeriale ca: Țara mai are nevoie de Biserica 10—12 ani, rămân fără sancțiuni; educația religioasă e generațiilor tinere se ia din mâna Bisericii (și azi am găsit în capitala Ardealului școli cu caracter secundar fără de nici o singură oră de religie). Dacă politicianii nu văd primejdia ce amenință viitorul neamului, clerul celor două Biserici românești trebuie să simtă pericolul și să ia măsuri.

S'a lansat ideea unirii Bisericii. Nu e idee nouă. Doar creștinii ortodocși și catolici

suspină și cerșesc mereu dela Domnul unirea, când la orice slujbă se roagă „pentru unirea sfințelor lui Dumnezeu Biserici“. Dar înfăptuirea idealului creștin nu atâră de noi. A noastră e munca și truda. Binecuvântarea și roada, o dă Dumnezeu. Datoria noastră este de a crea condiții prielnice unirii.

Și, suprema condiție este Treuga Dei. Să se instăpânească pacea și dragostea Domnului în relațiile dintre cele două Biserici. Desbaterile unirii religioase vor putea începe, cu sorți de reușită, numai în atmosfera dulce a încrederii și dragostei frățești.

Tovarășii roșii la lucru. De data asta departe de centrul moscovit, în patria lui Calderon dela Barca, sărbătorit anul acesta, din prilejul împlinirii alor 250 de ani dela moartea sa.

Agenția Rador aduce știrea unor desordini grave anticlericale. Se vorbește de biserici atacate cu pietri, altare profanate, statue sfinte răsturnate, mănăstiri incendiate, în Grenada, în Andaluzia, la Cordova și în mai multe puncte ale Spaniei. În specie s'ar fi dat foc la mănăstiri în Malaga (2), Cadix (4), Alicante (7), Sevilla (3), unde ar fi mistuită de flăcări și capela Sf. Iosif, o capodoperă arhitectonică a veacului XVIII, și Valencia (15).

Precum se vede, obiectivul furiei deslănțuite este biserica. O adresă a Federației sindicatelor unice din Madrid, îndreptată către guvernul republican, cere, între altele: expulzarea călugărilor și exproprierea bunurilor bisericesti. Înțelegem mobilul acțiunii: înfruptarea cât mai grabnică din chiverniseala celor ce au știut să munciască, să trăiască cumpătat și să cruțe. Pe deasupra vedem ura diabolică ce o au ucenicii maniacului din Leningrad împotriva bisericii, carea, cum foarte nimerit zice d. Pamfil Șeicaru în „Curentul“ din 16 Maiu c. „e o forță morală, o putere de disciplinare a sufletului, un obstacol al anarhiei. Incendierea bisericilor are un spectaculos sens simbolic: se ard credințele, se sfărâmă noțiunile de răspundere a faptelor, — se îmbrâncesc instinctele de fiară, încarcerate de morala creștină“.

Poate că a fost necesar să treacă și biserica spaniolă prin acest foc, din care nu se poate să iasă altfel decât lămurită cum se lămurește aurul. Asemenea încercări nu fac decât să purifice clerul celibatar de sgura ce eventual îl va fi cuprins. Ne gândim însă cu groază la un uragan ca cel din țara soră, dacă e vorba de noi, în actuala noastră stare.

Creștinism viu. Ca să știm ce vrea să zică acest cuvânt, trebuie să cunoaștem viața, eforturile și realizările catolicilor din Olanda. De călăuză ne poate servi M. Mielert, cu lucrarea sa: *Lebendiges Christentum im Spiegel Hollands*. Câteva date și fapte.

Totalul catolicilor face 2.445.000 de suflete, de cari se îngrijesc 5000 de preoți, relație mai mult ca oriunde, chiar și în biserica Romei. (La 1000 de credincioși se vin 96 chemări preoțești). Cauza? Se ține cu sfințenie dispoziția lui Piu X. referitor la cuminecarea din vreme a copiilor. Alături de copii se împărtășesc apoi și părinții. Așa se face că în eparhia de Hertogenbosch au fost în 1919 mai bine de 14 milioane de cuminecări!

Nimenea nu se va mira, după acestea, că spiritul dejertfă le este foarte dezvoltat, că-s tari în credință și că familiile is bogate în copii. Familiile cu 10—14 copii nu-s raritate chiar de fel. Adorația Inimii Preasfinte le este intrată în sânge, de așa că anevoie se va găsi o casă unde să nu-i afli statuia. Asemenea și cultul Mariei. Locul de pelerinaj „Fecioara din Pădure“ e cercetat de mii și mii de credincioși. Acum între cântece și cu steaguri în frunte. Pe vremea protestantismului pe tăcute, noaptea, și numai bărbați, cam așa cum s'a ținut, în spiritul tradiției, o procesiune solemnă, nu de mult, la Amsterdam, participând la ea peste 30.000 de bărbați, în reculegere și liniște adâncă.

La menținerea spiritului de pietate contribuie nespuse de mult și apostolia liturgică a preoțimeii de mir, organizată în asociații euharistice, pe eparhii. Tipăresc cărțile de lămurire a cultului liturgic și le răspândesc între credincioși. În 1921 aveau deja peste 50 atari broșurele. Pentru lumea copiilor scot

asa numitele foi volante Tarsiciu, iconițe reprezentă acțiuni liturgice, având pe cont față scurte texte explicative.

Să nu rămână apoi din combinație n'aportul uriaș al exercițiilor spirituale pentru mireni. Mișcarea au început-o înainte de ceasta cu 16 ani 231 de inși. În 1921 au luat parte la exerciții 16.661 de inși. În acest răstimp s'au ținut 5339 de seri cu 247.000 participanți (136.751 bărbați).

E firesc acum să fie deja puternic în dăcinat în atari inimi gândul misiunilor, at externe, cât și interne, și bine dezvoltat. Cu și este de fapt. Cele 35 de institute misionare sunt o dovadă strălucită. Precizăm doar, titlu de document despre ceace-i în stare facă pentru idealul creștin biserica de 2 milioane și jumătate, de catolici în cari însă vie credința, că în 1923 erau în misiuni 30 de olandezi și olandeze, dintre cari 22 erau episcopi, 1260 preoți, 629 frați călugări, 1116 surori călugărițe. Paralel cu activitate desfășurată în afară, decurge și activitate misionară internă. Episcopatul olandez într pastorală comună, când cu înființarea universității catolice, a declarat-o categoric: „Impărăția lui Dumnezeu trebuie s'o întărim și să răspândim mai întâiu în țara noastră“. Cuvântul urmat cu ardoare de apostolii laici de toate nuanțele (intelectuali, comercianți, industriași, muncitori etc.) formați în congregațiile mariane și ulterior educați și instruiți în cursuri speciale psihologice-apologetice. Rezultatele strădanilor acestor apostoli au fost uimitoare chiar dela început, când pot arăta 30 de convertisi (între alții a scriitorului Dr. Friderich von Eeden și a pictorului Jan Toorop).

Dacă mai amintim apoi instituția ortorilor ambulanti, de stradă, după tipicul pă Dr. Arendzen din Londra, am spus destul să ne simțim micimea noastră față cu Olandezii catolici ce fac dovadă că nu numărăm fără sufletul hotărăște când e vorba de progrese și biruințe religioase-morale. Cine când va turna în noi plusul de suflet de care avem nevoie ca să fim ceea ce am putea în sânul neamului nostru?

□ □ Foiața „Unirii“ □ □

Spre lumea dreptății

Reflexii fugare pe marginea unei strălucite enciclice papale de-acum patruzeci de ani

de Marin Barbu-Bănățeanu

Nimenea n'a iubit mai mult mulțimile fără de număr și fără de nume a celor obosiți de truda zilei ca truditul Fiu al omului, crescut în căscoara tăcutului și muncitorului dulgher Iosif din Nazaretul Galileii. Cuvântul de compătimire: Mi-e milă de norod, desprins de pe buzele Mântuitorului adănc mișcat de mizeria materială și morală a mulțimii ce-l împrejmuia, a fost prins și păstrat cu sfințenie în inima sa de Mircea Domnului, de biserică. Așa se face că sfinți, soboare bisericesti, tagme călugărești, se întrec întru a preamări sărăcia de bunăvoie pentru Hristos și în aceeași vreme întru a face tot ce le stă în putință ca să ușureze această povară ce apasă strivitor umerii celor ce n'au chemarea de a urma în lipsuri extreme pe Isus cel lipsit de tot ce-i bine pământesc. Așa se face că atâția urmași ai Vărhovnicului Petru se interesează de bunăstarea vremelnică a credincioșilor și întrevin, cu toată greutatea ce le-o împrumută înălțimea catedrei apostolice romane, în favorul celor nevoiași și năpăstuiți, de câte ori cere lipsa.

Papa Leo XIII, adevărat lumen de coelo, e în tradiția sfințaișilor, când, la 1891, pășește în fața lumii cu grandioasa enciclică *Rerum Novarum*, stabilind prin ea, cum s'a exprimat a doua zi după promulgare contele de Blome, o nouă epocă, asemenea datelor istorice 1814 și 1848, pentru istoria popoarelor. Căci să nu uităm că Papa își ridică glasul stă de apărare a muncitorimeii într'o vreme când în Camera franceză se discuta cu înfocare: cade-se ori ba să se suprimă munca de noapte a femeilor și să fie redusă la unsprezece ore ziua de lucru a muncitorilor...

Având intuiția clară a ravagiilor pricinuite de păgănescul *laissez faire, laissez aller*, în lumea mare a muncitorilor cu brațul, Capul creștinătății atrage atenția puternicilor zilei și a îmbogașiiților din sudoarea altora asupra primejdiei ce se desincază, pustiitoare, la orizont și arată calea ce trebuie urmată pentru a încunjura ruina întregului edificiu social.

Și de fapt nu poate dăinui la infinit o situație ce a creat deoparte o lume imensă de singuratici și familii ce se sbat în cea mai neagră mizerie, de altă parte o mână de norocoși ce huzuresc în bine. Biserica știe prea bine că cel slab, cel neajutorat, cel mic, este lucrătorul, care, dacă rămâne de sine, este expus să atârne cu totul de bunăvoiața patronului, a producătorilor, a concurenților, cari, pentru a-și desface pe prețuri cât mai scăzute marfa, reduc cât mai mult posibili plata mun-

citorului. Mai știe, apoi, că sunt *capitaliști* mânăți de un singur dor: să realizeze beneficii excesive, cu orice preț și cu ori și ce mijloace. Intreprinderile vaste, al căror număr este legiun, pun, de atâtea ori, la cherem unor acționari, adesea exploatați fără suferință cari nu văd în om decât o mașină, gloate numeroase de exploatați, gata oricând să dărâie ordinea socială ce-i năpăstuieste. Asta cu atât mai vârtos că din inimile atâtorora a fost scoasă în chip criminal, credința cu mângâierile ei.

Dezastrului amenințător din această parte și din aceste pricinii Papa Leo XIII nu întârzie să i-se opună remediul recomandat de vizitorii socialismului exagerat: suprimarea proprietății private. Căci așa ceva, în loc să fie o binefacere, ar fi un blăstăm, atât pentru individ cât și pentru familie, temelie societății. A substitui proprietății private proprietate colectivă înseamnă „a atenta la justiția naturală și a sfărâma legăturile familiare“. Un atare sistem de guvernare „ar deschide la poarta pizmuirilor împrumutate, a nemulțumirilor și desordinelor. Talentul și abilitatea ar lipsi de stimulentele lor. Prin urmare bogățiile ar seca, inevitabil, în inșeși izvoarele lor. În locul egalității visate nu s'ar obține, în realitate, decât absoluta nivelare a tuturor în mizerie și sclăvie“.

O proprietate privată, oricât ar fi ea de neînsemnată, face familia mai liberă, mai neatașată, și vine într'ajutor în cazul șomajului.

Pentru apropierea fraților

— In legătură cu recentul apel al dlui Prof. O. Ghibu*) —

de I. CEPARU

D. Onisfor Ghibu, profesor de pedagogie la universitatea din Cluj, urmărește de mai mulți ani, cu o râvnă și stăruință vrednică de laudă, imperioasa problemă a unității religioase a Românilor, pe care o consideră, cu drept cuvânt, ca ultima etapă a unirii noastre suflătești, fundamentul indestructibil al existenței Statului român. Problema aceasta, zice D-Sa, nu interesează numai pe fețele noastre americești care, în însuși temelul misiunii lor, trebuie să încerce totul pentru a înfăptui visul Mântuitorului: „o turmă și un păstor” (Ioan 10, 16), ci, în măsură aproape egală, și pe oamenii de Stat. Religia este doară adevărata temelie a moralității unui neam și a credinței lui în idealurile superioare, fără de care nu se poate închipui opera constructivă de Stat.

Cu multă cunoștință de cauză arată D-Sa unele sfârșituri religioase de astăzi și sugerează necomensurabilele urmări fericite ce ar avea reunirea noastră religioasă. Nu se știe să se facă rezervă „rezerva consecventă” a ortodoxismului românesc, gata să se înfrățescă nu numai cu Fanarul care secole întregi ne-a fost dușman de moarte, ci și cu protestantismul atât de disolvant, precum nu uită să declare, cu ocazia vizitei patriarhului Damianos al Ierusalimului în România, că legăturile noastre cu acești patriarhi n-au avut nici un efect binefăcător, întru cât ei au exploatat cărnăcia și credulitatea noastră în favorul lor. Încheierea? Dacă nu se poate convoca un mare sobor religios ca la 1698, în zilele mi-

*) Impropăierea ideilor călăuzitoare din puternica enciclică „Mortalium animos” nu poate fi decât de folos pentru toți aceia, cari se interesează de marele gând al unirii bisericilor. Această problemă însă nu se va confunda cu dorința noastră de-a statornici raporturi de frățească dragoste și creștinească împreună-lucrare în timpul uriaș al vieții practice a bisericilor românești, așa cum a intenționat-o „Unirea”. Sunt două chestiuni bine deschișurate. În cea dintâi de acord întocmai cu îndrumările scrisorii papale. În cea de a doua nu am spus încă ultimul cuvânt. N. R.

tropolitului Atanasie, să se convoce cel puțin un sfat al mirenilor luminați și din biserica ortodoxă și din cea unită, pentru a chibzui măsurile ce ar trebui luate pentru unificarea noastră suflătească deplină.

Ideea nu e nouă. O lansase întâiu P. S. episcopul Iuliu dela Cluj—Gherla, cu prilejul ratificării concordatului (Maiu 1949). Pentru a preveni anumite neînțelegeri și eventual chiar rătăcirii din partea unora sau a altora, ținem să reamintim, în cele următoare, punctul de vedere catolic, așa cum e fixat în enciclica „Mortalium animos” a S. Părinte, papa Pius XI.

Greșelile semnalate aici de S. Părinte există și la noi. Și la noi unii inițiatori ai unirii bisericilor spun că cuvintele lui Hristos „ca toți să fie una” (Io. 17, 21) exprimă o dorință, o rugăciune până acum neînfăptuită. Unii dintre aceștia sunt, anume, de părerea că unitatea de credință și de conducere — această notă a adevăratei și singurei biserici a lui Hristos — n'a existat nici când și nu există nici astăzi; ea se poate dori și, prin silința comună a tuturor, eventual, chiar și îndeplini, — dar rămâne încă un ideal. Mai spun aceștia (așa numiții „pancreștini”) că biserica e prin firea sa împărțită, adică compusă din mai multe biserici sau comunități deosebite care, deși se unesc în unele chestiuni de doctrină, totuși diferă în altele; toate se bucură de aceleași drepturi; biserica a fost una cel mult din timpul apostolilor până la cele dintâi sinoade ecumenice. Se cade, deci, continuă aceștia, ca, înlăturând controversile și deosebiri de păreri, chiar cele mai vechi, care desbină familia creștină, să se alcătuească și propună o normă oarecare de credință comună din celelalte adevăruri, prin mărturisirea căreia toți, chiar dacă nu știu, să simtă că sunt frați; diferitele biserici sau comunități, unite astfel, vor fi în stare să se împotrivescă puternic și

cu rezultat progreselor necredinței. Sunt și de cei care recunosc că protestantismul a înlăturat, fără temei, unele adevăruri de credință și forme ale cultului extern foarte frumoase și folositoare, pe care Biserica Romei le păstrează încă. Dar îndată adăogă, că și aceasta a făcut rău, stricând vechea religie prin câteva învățături nu numai străine, ci chiar protivnice evangheliei, între care mai cu seamă numără primatul de jurisdicție al lui Petru și al urmașilor săi în scaunul apostolic al Romei.

Ba sunt unii, nu așa de mulți, care admit pentru papa dela Roma un primat de onoare, o jurisdicție sau putere oarecare emanând, nu din dreptul divin, ci din consensul credincioșilor și, în acest sens, doresc să-l aibă pe papa căpetenie al pestrițelor lor cărdășii. Dacă mulți „pancreștini” de aceștia predică unirea în Isus, sunt prea puțini cei care a fi gata să asculte de învățăturile vicarului Său pe pământ și să se supună poruncilor acestuia. Unii merg cu îndrăzneala până la cererea de a trata cu papa dela egal la egal. Dacă ar putea trata, însă, astfel, ar trata așa, încât să nu fie nevoiți a renunța la părerile care sunt pricina că ei rătăcesc afară de unica turmă a lui Isus Hristos.

Să nu ne zăpăcească nici silința ce-și dau aceștia de a promova dragostea între toți creștinii. Se poate dragoste în paguba credinței? Toți știu că Ioan, apostolul iubirii care, în evanghelia sa, pare a fi descoperit tainele prea sfintei inimi a lui Isus și obișnuia a repeta pentru a grava pentru totdeauna în sufletele ucenicilor săi porunca cea nouă a iubirii, — a oprit cu totul orice legătură cu ceice nu mărturisesc credința lui Hristos întreagă: „Oricine va veni la voi și nu va aduce învățătura aceasta, să nu-l primiți în casă și să nu-i ziceți: bucură-te!” (Io. 2, 10).

Deci, mai întâiu să ne revizuiam credința în Isus Hristos, în poruncile și în așezămintele Lui dumnezeiești și apoi nu ne va fi greu să pășim cu toții pe stânca cea neclătită a lui Petru, pe care Isus și-a zidit biserica Sa și clădirea noastră va fi trainică, având garanția veșniciei.

ului, nutrește în proprietari conștiința de patrie și iubirea de glia țării. Cum zice episcopul Dr. Buchberger din Regensburg: „O căsuță și o grădiniță cât de micuțe scapă pe bietul muncitor de senzația apăsătoare că ei, cu întreaga sa putere de muncă, ar aparține numai altora și pentru sine nu mai poate face nimic, îi mai ușurează, după greul zilei, inima îngrijorată, potențează sentimentul familiar și bucuria familiară, îl împrietenește cu natura și cu bucuriile ei curate, îl scoate din atmosfera trupește și sufletește nesănătoasă a cărnăciei și alcoolului. Amintirea unui atare cui-bucor o poartă cu sine omul viața întreagă, chiar și de-ar fi fost numai o biată căsuță de scar... Lăsați-i și pe muncitori și pe săraci să prindă și ei rădăcini și să crească în pământul patriei. Și ștergeți aspectul jalnic din punct de vedere omenesc, moral și social, al societăților agrare ce cumpără fiecare bucățică de loc sau închid ușa familiilor sărace, lădesebi celor cu copii mulți, să nu poată ajunge la un petec de pământ, ca să poată trage ele câștiguri grase”.

Impotriva reveriilor colectiviste Sfântul Părinte arată înspre realitatea proprietății personale și osândește până și folosința numirii de socialism creștin, îngăduind termenul: *democrație creștină* numai în sensul de: acțiune binefăcătoare a evangheliei și bisericii în mijlocul poporului. Pentru că socotește chestia socială chestie morală înainte de toate. Mai

presus de contractanți, de interesele și cerțele lor, stă legea lui Dumnezeu, a cărei principii nici când nu-i iertat să fie pierdute din vedere.

Biserica, sub acest respect, nu poate să nu aducă aminte lumii, că amăsurat stării de acum a lucrurilor, e cu neputință ca toți oamenii să fie ridicați la același nivel social. „Contra naturii sunt zădarnice orice eforturi”. Iar natura însăși face totdeauna deosebiri de vârstă, sănătate, vâjjoșie, inteligență, energie, caracter. A prezenta toate inegalitățile drept nedreptate înseamnă a proclama de adevărat un principiu subversiv pentru întreaga ordine socială (Piu X). Lumea actuală nu va fi nici odată fără anumite lacune. Lucrul cel mai bun este să privim starea faptică în față și să căutăm remedii aiurea, nu în fșgăduințe fanteziste. Ceace, transpus în domeniul economic, vrea să zică: *Nu luptă de clasă ne trebuie*, ci o frățească și creștinească împreună lucrare a claselor. Deoarece clasa capitalistă și cea muncitorească au nevoie imperioasă una de alta, întru cât „nu poate fi vorba de capital unde nu-s brațe muncitoare, și nu se poate munci fără capital”. A spune că aceste două clase sunt dușmani născuți, e o greșală enormă, o aberație abjectă, potrivnică rațiunii și creștinismului.

Și pentru că să nu se ajungă la luptă păgână între patroni și angajați, Papa Leo XIII. stăruie asupra adevărului, că muncitorul nu-i

rob și că deci patronul „trebuie să respecte în el demnitatea de om înălțată și prin aceea de creștin”. Să nu-i împovăreze așadar, cu muncă peste puterile lor, în desacord cu vârsta și sexul, și să le deie plata ce li-se cuvine, „aducându-și aminte că exploatarea nevoii și a mizeriei, specula cu sărăcia lucrătorului, e un atentat împotriva legilor dumnezeiești și omenești”. Fărădelege cu atât mai odioasă, cu cât îi cad jertfă tocmai cei slabi, mici și săraci.

Așasă însă pe cuvântul că și *muncitorii, din partea lor*, să-și îndeplinească conștientios datoria și să nu vatemie nici bunul nici persoana celui ce i-a angajat, muncitor și patron charitate fraternitatis invicem diligentes, unii pe alții frățeste iubindu-se, cei cu dare de mână chiar și miluind pe cei lipsiți, din ceea ce le prisosese, la caz de nevoie. Asta pentru că „aici pe pământ nimănuia nu-i este dată viața numai pentru interesele sale proprii, făr' pentru ale societății și dacă, prin urmare, anumiți oameni nu sunt în stare să mărească prin acțiunea lor totalul binelui general, cei cari au mijloace sunt îndatorați să contribuie în măsură cu mult mai mare”. (Leo XIII. *Graves de communi*). Formăm doar cu toții o familie și într'o familie bună frații mai mici nu sufăr prin aceea că-s ajutați de cei mai mari, ei se simt fericiți că-i au, iar aceștia nu se folosesc de superioritatea lor decât pentru a se face folositori, cu toată amabilitatea, beniaminilor lor (Benedict XV). Mulțumită bisericii,

Pelerinaj la Mănăstirea Prislopului.

În ziua de 10 Mai a. e. s'a ținut la Mănăstirea Prislopului obișnuitul pelerinaj de primăvară. În butul timpului nefavorabil, s'au adunat la praznic o mulțime de credincioși de aproape și de departe, între cari amintim frumoasa procesiune a Jienilor din Lupeni, conduși de pâr. Berinde. Splendoarea serbării a înălțat-o mai ales prezența Exc. Sale Dr. Alexandru Nicolescu, Episcopul Lugojului, care an de an ține să fie în mijlocul credincioșilor săi adunați la acest sfânt locaș de închinare. Exc. Sa a fost însoțit de pâr. Dr. Nicolae Brînzeu, canonic în Lugoj.

Sosind la mănăstire în preseara serbării, Preasfinția Sa a fost întâmpinat de Cuv. Sa Ieromonahul P. Augustin Pop, împreună cu clerul și poporul adunat. Indată s'a început slujba Paraclisului, urmat de rânduiala binecuvântării cu preasfânta Euharistie introdusă pretutindenea în eparhie. Cuvântul ocazional, foarte convingător, despre preasfânta taină a Euharistiei, l-a rostit Preacuv. Sa Leon Manu, Ieromonah.

În ziua de serbare, serviciul solemn al sf. liturghii l-a celebrat Preasfinția Sa Episcopul, asistat de mai mulți preoți. Cuvântul arhieresc despre dragostea și dorul, pe cari trebuie să le avem către Isus euharisticul, a făcut adâncă impresie în popor.

La sfârșitul sf. liturghii, pâr. canonic Brînzeu în câteva cuvinte binesimțite a comemorat ziua de 10 Maiu, după care a urmat slujba de mulțămintă. Tot cu aceasta ocazie s'a făcut și panachida fundatională pentru regretatul episcop Demetriu, cândva Radu.

După încheierea serviciului divin elevii școlii de stat din comuna Berthelot, însoțiți de cei din Silvașul de sus, conduși de harnicii lor învățători, au dat o frumoasă producție în liber, în mijlocul poporului, cu declamații și cântări în onoarea zilei de 10 Maiu, în prezența Preasfinției Sale, care și-a exprimat via satisfacție pentru aceasta frumoasă și atât de bine reușită manifestație culturală și națională a micilor cetățeni ai patriei.

La cele trei liturghii succesive din ziua serbării s'au cuminecat un mare număr de

credincioși, făcându-se și de astă dată dovada, că pelerinajele aduc un imens folos sufletesc și că foarte mulți creștini indiferenți sau răi primesc la astfel de ocazii grația întoarcerii.

Știri mărunte

Date grăitoare. Sfințenia căsătoriei este una, și nu cea mai mică, dintre binecuvântările creștinismului. Unde taina a șasea e respectată acolo e bine. Temelia societății e asigurată. Viața religioasă e un fapt, nu o formă goală. Date rigide de statistică arată că în 1929 în Italia s'au încheiat 300.000 de căsătorii. Din aceste s'au desfăcut 15. În America de Nord în 1928 s'au încheiat 1.200.000 de căsătorii și s'au desfăcut 195.938. — Graiul cifrelor este elocvent.

Noul orar. Incepând cu ziua de 15 Maiu, așa cum am anunțat mai de mult, C. F. R. au introdus ora Europei centrale, mutând ceasul cu 1 îndărăt. La fel au făcut și celelalte instituțiuni publice. Așa suntem nevoiți să facem și noi muritorii de rând. — Cel puțin am întinerit cu un ceas întreg!

Vindecare miraculoasă la Lourdes. Orașul minunilor rămâne ceea ce n'a încetat să fie dela 1858 încoace: locul unde suprafirescul, așa zicând, poate fi văzut cu ochii și pipăit cu mâna. Le Journal de la Grotte, bazat pe informații căpătate dela Oficiul de constatări medicale din Lourdes, aduce vestea unei noi vindecări miraculoase, recunoscută oficial de pomenitul birou. E vorba de doamna Maria Chauvin. Ca fetiță de zece ani e atinsă de tuberculoză. Se vindecă de ea în 1906, tot la Lourdes. În 1927 se ivesc însă din nou simptomele boalei. Dusă la Paris, e supusă la examinări radiografice și la tratament medical conștient. Dar totul e de geaba. Starea se înrăutățește. În August 1929, ne mai putându-se aștepta nimic dela știința omenească, belnava reia încodată drumul spre Lourdes. Adecă o duc alții, căci ea nu se mai putea ținea pe picioare, decât răzimată pe cărji. În starea aceasta desolantă intră în scaldătoare la 25 August al aceluși an de neuitat pentru ea și pentru câți

au văzut-o după aceea, încă în aceeași zi. În clipită se simte vindecată: se mișcă, se schimbă să fie lăsată înaintea comisiei medicale, preumblă în fața lor veselă, fără să mai simtă ceva durere. Era de fapt vindecată. După luni dela aceea dată a câștigat 17 kg. în greutate. Examinarea clinică și radiografică din Iulie 1930 constată din nou completa ei însănătoșire. Din 31 de medici ai biroului de constatări (între cari 2 sunt profesori de facultate) au clarat cazul de: vindecare științificește absolut inexplicabilă. — Credința și-o știe explica. Să vită fie cea numită mângăierea celor neputincioși și scăpare a bolnavilor.

Locale. Joia viitoare, la Înălțarea Domnului, va predica în catedrală pâr. Dr. Augustin Tătar, canonic mitropolitan, iar la Dumineca Sf. Părinți pâr. Dr. Coriolan Pop-Lupu, pâr. de teologie.

— Tineretul nostru școlar alaltăieri a avut parte de o foarte interesantă conferință ținută de inspectorul general al cooperativelor române, d. Minea, despre „Cooperativa noastră”. Conferinței i-au urmat minunate proiecții luminoase cu icoane de-ale realizărilor cooperatiste dela noi.

— În acest an 3/15 Maiu a fost serbat discret de așezămintele școlare de aici. Direcțiunea liceului de băieți „Sf. Vasile” a comemorat cu acest prilej împlinirea alor 50 de ani de înființarea grădinei sale botanice, cea dintâi atare grădină, pe lângă școlile secundare, întreagă Europa. Cuvântările rostite de pâr. vicar Dr. Ambrosiu Cheșianu, pâr. director Ștefan Pop și pâr. Ion Pop-Câmpeanu, pâr. de botanică, au fost ascultate, jos, în grădină cu deosebită atenție și plăcere.

— Comisia locală de revizuire din Cluj luând în desbatere chestia *mutării târgului* de pe piața orașului nostru a întărit și ea, definitiv hotărârea Comisiei interimare de aici.

Timbrul aviației. Ministerul de Finanțe anunță, că pe ziua de 15 Maiu se înființează se vor pune în circulație, pentru crearea „Fondului Național al Aviației”, timbre mobile speciale, cu denumirea „Timbrul Aviației”, în valori de 0,50 lei, 1 leu și 2 lei. Aceste timbre mobile sunt de formă dreptunghiulară, dimensiunea de 21 × 26 mm. Desenul reprezintă

mii de grupări și de societăți de binefacere se mențina răspândind mângăiere, milioane de bărbați și femei n'au trăit și nu trăiesc decât pentru a se devota gratuit și chiar și a muri în slujba semenilor nevoiași, miliarde de fapte bune se săvârșesc de dragul atâtor orfani, bolnavi, slăbănogi, săraci, prinsonieri și victime a vișului.

Statul n'are decât să ia pildă dela biserică și să apere și el interesele îndreptățite ale lucrătorilor de toate categoriile.

Suum cuique! Muncitorul țarinelor și lucrătorul din uzină își au drepturile lor sfinte, pe cari nu-i iertat să le vatemă nimenea și statul trebuie să se facă un fel de *Provedință a celor mici și umili*. Va supraveghia deci să fie respectată libertatea de conștiință a acestora și se va îngriji să li-se facă parte negreșit barem de minimul de odihnă necesar spre a-și reface forțele pierdute, ținându-se seama de felul ocupațiunii, circumstanțele de timp și loc, vârstă și sex. „Numărul orelor de lucru zilnic să nu întrecă măsura forțelor lucrătorului” precizează Supremul Pontifical, mai adăugând că plata muncii săvârșite trebuie să fie de așa, încât muncitorul să poată trăi din ea „sobru și cinstit”, ca să ajungă la înțelegeră ce a uimit pe mulți oameni de afaceri și economiști, chiar și creștini: „Iar dacă constrâns de nevoie sau mânat de frica unui rău mai mare, muncitorul s'ar supune la vre-o condiție din cale afară de grea, pe care va tre-

bui s'o primească, chiar și dacă n'ar vrea, odată ce i-a fost impusă de patron, să se știe că lucrătorul îndură o violență, contra căreia justiția își ridică glasul său de protest”. De notat că Papa aici se gândește la muncitorul așa cum este el de regulă: familist. Plata lui va fi deci croită în așa fel, cât să poată să-și susțină din ea femeia și copiii. Ceeace e foarte just, deoarece muncitorul nu pune la dispoziția patronului numai forțele sale fizice ci și timpul și libertatea sa și tot ce ar putea acorda familiei, dacă n'ar fi în slujba aceluia.

Idea aceasta a „salarului familiar” multă vreme a fost luată în răs. Astăzi însă e o realitate măreață. În Franța e cunoscută sub numirea de „allocation familiale” și consistă în acordarea unui supliment de plată ce crește cu numărul copiilor muncitorului. În 1918 erau 2 casse catolice cu 598 de beneficiari. Congresul din Lyon (1928) a constatat că existau deja 200 atari casse de ajutorare pentru 1.500.000 muncitori cu intrate de 260 milioane de franci. Dacă se vor lua în socotină și sumele vărsate de firme independente, administrații publice sau private, se poate vedea că în 1927 s'au dăruit 1.475.000.000 franci ca alocații pentru o mulțime de 3.862.000 muncitori nevoiași (ep. Ruch de Strassbourg).

Pe lângă biserică și stat, enciclica papală are cuvinte și pentru cei interesați direct în cauză: pentru muncitorii înșiși, pe cari îi îndeamnă să-și strângă rândurile în *sindicate*

creștine, dorindu-le să crească „în număr și calitate”. Așteaptă însă dela ele să se constituie după principiile moralei și a credinței creștine, aduse fiind la viață de catolici, peștru catolici, fără a eschide printr'asta cartă larea „pe titlu excepțional” cu sindicate neotrale și chiar și socialiste, de cumva cauză ce trebuie apărată, e cauză dreaptă și e vorbă de-un acord vremelnic încheiat și acesta după ce s'au luat toate precauțiunile ca să fie evitate primejdiile ce se pot isca dintr'o asemenea apropiere, cum a dat lămuriri Congregația Conciliilor în 1929.

Preoți și mireni se cuvine să-și dea mâna de ajutor întru rezolvarea gravei probleme sociale a vremilor noastre, care este problema muncitorească. Lupii au intrat în stână și dacă nu se iau în grabă măsuri potrivite, societatea se va dărâma fără doar și poate, îngropând sub ruinele ei, alături de apostolii somnoroși de acum, și comorile gândirii și simțirii creștine a înaintașilor. Similitudele limbi de fricări ce mistue capodopere arhitectonice în bătrâna Spania își au graiul lor elocvent. Și cine nu-l aude nu e numai adormit, ci e mort deabinelea.

Cereți pretutindeni:

„UNIREA”

Cărți & Reviste

SF. IOAN VIANNEY: *Meditații euharistice*. Oradea, 1930. Prețul 40 Lei.

Mulțumită râvnici clericului orădan Iosif Vezoc și spiritului de jertfă a societății literare seminariale »Sf. Ioan Gurădeaur«, avem și în românește această serie de XXXIII meditații euharistice, scoase din viața și operele sfântului paroh de Ars. Redate într'un limbaj simplu, fără prea multe înfloriri, pot fi cetite cu folos și de cei cu mai puțină școală teologică. În plus cetitorul are siguranța că se familiarizează cu cea mai sfântă dintre sfintele taine ale bisericii, având de călăuză un măiestru deplin probat al vieții în tainele căreia îl introduc rândurile cărțuței ce are în mână. Poate fi folosită și ca izvor bogat pentru predici euharistice serioase de conținut ashetic-dogmatic. Răspândirea ei în cercul cât mai largi este o datorință sfântă a tuturor celor ce iubesc pe Cel ce din iubire față de oameni s'a făcut prizonier al chivotelor de pe altarele noastre.

IOSIF FROLLO: *Românism și Catholicism*. București 1931. Prețul 24 Lei.

Distinsul prof. Iosif Frollo își retipărește articolele publicate întâiu în ziarul »Cuvântul«, în legătură cu atacurile nedrepte aduse de p. arhim. Iuliu Scriban călugărițelor catolice, și în legătură cu o seamă de teorii bizare ale d. Nae Ionescu. Scopul urmărit de autor prin retipărirea acelor articole, sporite cu câteva contribuții nouă, a fost de a pune la dispoziția tuturor cetitorilor, preocupați de această mare problemă, câteva puncte de orientare sigură, puncte ce în vălmășagul presei cotidiene s'ar fi pierdut cu certitudine. De aceea acești cetitori nu pot să fie îndeajuns de recunoscători d-lui Frollo pentru bunul gând ce l-a avut prin editarea acestei broșuri care în 78 pagini lămurește bine chestiunile în discuție. Deși discută polemic, totuși autorul păstrează calmul, seninătatea și obiectivitatea dela început până la sfârșit. Dacă ne gândim că chestiunea se discută cu atâta interes în Franța ca și în Germania, ne vom da seama că ea este de actualitate deosebită și trebuie să fim deosebit de mângâiați că un coreligionar al nostru a găsit soluțiuni așa de fericite, în duhul evangheliei, și le apără față de adversari la un nivel în adevăr european. (ig)

CONGRESUL CULTURAL AL »ASTREI«. Lucrările congresului »Asociațiunii«, ținut la Sibiu în 24—26 Aprilie 1930. Nr. 1—6 (Ian.—Iunie 1930) al revistei »Transilvania«. Prețul 200 Lei.

Un puternic volum de 394 pag. cuprinde lucrările congresului ținut la Sibiu în Sept. 1930 pentru a lămuri o serie întreagă de probleme privitoare la viața bătrânei noastre așezări culturale și încadrarea ei în ritmul de nouă viață românească, în care ne găsim. Acei cari își dau seama de rostul mare, pe care trebuie să-l aibă și în viitor această instituție în desfășurarea vieții noastre culturale, vor aplauda această publicație, în care problema e studiată pe larg și din toate punctele de vedere, înlesnind găsirea soluțiilor necesare. Execuția tehnică de toată lauda. Poate chiar prea luxoasă, pentru condițiunile între cari își duce »Astra« zilele.

Dr. NICOLAE BRÎNZEU: *Păstorul și turma*. (Teologia pastorală v. I.). Editura autorului. Lugoj, 1930 672 pagini. Prețul 300 Lei.

Teologia Pastorală începe să apară grație sprijinului I. P. S. S. p. Dr. Valeriu Tr. Frențiu și străduinței vrednice de toată lauda a p. canonic Dr. N. Brînzeu. Se știe că I. P. S. S. a convocat o memorabilă conferință a profesorilor de teologie, întâiu la Oradea, pe urmă la Stâna de vale. Acolo s'a făcut planul și distribuit munca. I. P. S. S. mitropolitul Vasile, rugat să-și retipărească temeinicul său tratat de Teologie Dogmatică, se execută spre uimirea tuturor, revizuirea întreg materialul vast al celor patru volume și îmbogățindu-l cu prețioase elemente nouă. P. Dr. Fel. Bran scoate Prolegomena la Dreptul Canonic, iar p. Dr. Brînzeu întâiu volum din cele trei proiectate ale Teol. Pastorală și anume cel mai necesar Hodegetica, pe care n'o tipărise la timpul său p. Isidor Marcu. E deci cu atât mai mare vrednicia p. Dr. Brînzeu. Aceasta cu atât mai mult, cu cât Sf. Sa n'a fost profesor de teologie și, deci, n'a predat niciodată această materie, nu și-a făcut a-nume însemnări și note în direcția aceasta. Totuși înaltele studii teologice ce a făcut, îndelunga activitate pastorală desfășurată în via Domnului, calitatea ce a avut și are de președinte al Reuniunii de Misiuni diecezane, de director de revistă și colaborator neobosit la atâtea publicații de seamă, lecturile serioase și metodice urmate timp de un sfert de veac, l-au indicat ca pe puțin alții pentru această sarcină grea. Negreșit, nu e nici această lucrare desăvârșită, ci ca toate cele omenești mult perfectibilă. Noi îi suntem recunoscători și pentru atât. (ig).

MIHAIL SADOVEANU: *Venea o moară pe Siret...* Roman. Ed. IV. Editura »Cartea Românească«. București. Prețul 99 Lei.

Autorul și cartea sunt prea cunoscuți cititorilor noștri decât să mai fie nevoie de un cuvânt de apreciere. Faptul că, în vreme așa de scurtă, acest roman a trebuit scos în ediția a patra, un record pe piața noastră literară, grăiește mai elocvent decât orice vorbă. Editura și-a dat toată silința, ca și haina externă să corespundă așteptărilor.

RAYMUND NETZHAMMER O. S. B.: *Iosef Molaioni C. P. Missionsbischof in Bukarest 1825—1847*. Missionsverlag St. Ottilien, Oberbayern. Format 8°, pagini 104, prețul?

Deși retras în singurătatea de sihăstru din Eschenz Turgau în Elveția, I. P. S. S. R. N., fostul arhiepiscop catolic al Bucureștilor, nu uită țara, al cărei chiriarh a fost. Îi studiază trecutul, îi desgroapă monumentele arheologice, îi face cunoscute înaintea publicului european frumusețile și comorile, îi evocă gloriile. Una din gloriile cele mai curate ale catolicismului românesc a fost fără îndoială episcopul misionar Iosif Molaioni din Congregația Pasioniștilor, care a păstorit turma cuvântătoare între 1825 și 1847. De numele lui se leagă o mare ispravă culturală, anume: mutarea reședinței arhiepiscopale din satul Cioplea de lângă București în însăși capitala Valahiei de pe vremuri. Această mutare a fost destul de anevoioasă. Cumpărătorul Nestor Cherubim, un armean, deși cumpărase terenul și casa din Strada Vergiliu (astăzi Calea Călărășilor 11, unde e sala Tomis) cu banii episcopului, totuși nu voia să-i recunoască proprietatea. De aici un lung proces, căruia i-a pus capăt intervenția contelui Carol Rosetti, elevul lui Gh. Lazăr, trecut la catholicism. Atât Molaioni, cât și înaintașul său Fortunatus Erculani au îmbrățișat cu căldură cauza pastorației românilor uniți din București, invitând primul pe Grigorie Maior, secundul pe Veniamin Teodor să păstorească pe acești credincioși. N'a fost vina lui că această mare chestie a fost neglijată așa de mult, până în zilele autorului broșurii. (ig)

ANTON CEHOV — A. FRUNZĂ: *Oameni de prisos*. Editura »Cartea Românească«. București, 1931. Prețul 60 Lei.

Intr'o foarte bună românească, d. A. Frunză ne dă o serie de schițe alese din opera cunoscutului scriitor rus A. Cehov. Pe cele 140 pagini îngrijite, defilează un șir întreg de oameni îndurerăți, deosebiți cu totul unul de altul, uniți printr'o singură calitate înduioșătoare: toți sunt năpăstuiți ai vieții, de prisos în lumea tuturor nedreptăților. — Execuția tehnică bună, cum ne-a obișnuit »Cartea Românească«.

Telefonul »Unirii«

B. Cărășeu. Aveți dreptate. Chestiunea salariilor preoțesti este un scandal fără pereche a haosului vieții noastre publice și o tragedie pentru mii de familii, cari flămânzind trebuie totuși să propovăduiască pace, liniște, nădejde, optimism în satele noastre greu încercate de ispita gândurilor răsvăritoare. Dar noi ce putem face? Stăruințe supraomenești s-au depus și se depun întruna. Pe cetitori i-am informat regulat asupra situațiunii. Dar alta decât ceace este, nu putem spune nici noi. Situația e foarte clară: dreptul nostru recunoscut, statele de plată trimise și aprobate, ordonanțele sosite (cel puțin pe luna Ianuarie; restul se așteaptă zilele acestea), dar ministerul finanțelor nu dă bani. Are nevoie de fiecare lăscac pentru alegeri. Fiindcă de această fericire avea nevoie țara! — Și pentru a simplifica lucrurile, nu mai admite nici intervențiuni supărătoare. Am obținut totuși o nouă promisiune categorică: săptămâna viitoare. — S-o așteptăm și pe aceasta. Că alta ce putem face?

R. Dej. E de prisos, credem, să întindem discuțiuni asupra situației politice și a atitudinii pe care e de dorit s-o aibă clerul nostru în alegerile ce bat la ușă. Din două motive. Zarva celor zece ani de sbucium au limpezit și fixat, aproape definitiv, vederile cititorilor în această materie. Pe iubitorii de poteci izolate și cântăreții extrachorom nu-i mai întoarce un articol de ziar, iar pentru ceilalți, e inutil să forțezi ușii deschise. — De altă parte, situația politică însăși nu a suferit vre-o schimbare esențială, care să ceară o nouă examinare în fond. Mantaua venerabilă a marelui dascăl dela Văleni e prea transparentă, decât să nu se vadă leagănul în care d. Argetoianu dădăcește nou-născuta cărmuire liberală. Pentru ori contra acesteia se va pronunța, în realitate, țara la 1 Iunie. Ori, cu acești domni ne cunoaștem de atâtea vreme. Știm cât ne au de dragi. I-am văzut, mai nou, la treabă în congresul-bisericesc-liberal-averescan, care a pornit marea ofensivă împotriva bisericii noastre. Dovadă, că nu-și pot lăsa năravul. — Este, deci, firesc, că nu ne putem schimba nici noi păreriile și ținuta. N-ar fi nici demn, și nici folositor bisericii noastre, interesele căreia se identifică deplin cu setea neamului întreg după o nouă viață de dreptate creștinească, compromisă de de dânsii. — Atâtea decamdată.

S. Cluj. Am citit și noi protestul ridicat de Adeline Istrate, în »Patria«, contra sporirii numărului preoților celibatari. Era de prevăzut. Ea girează doar interesele sexului, a căruia tărie e frumuseța și cea mai bună carieră căsătoria. Păcat că argumentele nu prea conving. De sigur, »despoinerea satelor românești de podoba preoțeselor« este un gând înduioșător, care

aeroplan trecând peste munți, iar în cadrul din stânga și dreapta doi vulturi. Scrierea cuprinde: România, Timbrul Aviației și valoarea respectivă. Culoarele acestor timbre sunt următoarele: Cele de 0,50 lei culoarea verde-albastru. Cele de 1 leu culoare sepia. Cele de 2 lei culoare albastru. Pe cărțile postale, simple sau recomandate, trebuie pus timbru de aviație de 50 de bani. Pe scrisori și cărți postale ilustrate timbru de un leu, iar pe telegrame și pachete unu de doi lei. Pentru scrisorile pe care nu se pun aceste timbre, se va plăti îndoit la predare-primire.

Premiile literare ale Societății Scriitorilor Români. Comisia compusă din domni: M. Dragomirescu, I. A. Basarabescu, Perpessicius, I. M. Sadoveanu și S. Struțeanu, luând în socotință valoarea intrinsecă a lucrărilor în sine și faptul că premianții sunt membri ai S. S. R.-ului, a acordat: Premiul Al. Brătescu-Voinești, pentru roman, d-lui Camil Petrescu, pentru romanul său: »Ultima noapte de dragoste, întâia noapte de războiu«. Premiul Socec, pentru poezie d-lui Al. Th. Stamatiad, pentru volumul său: »Trămbițe de aur«, ediția IV-a. Premiul S. S. R., pentru poezie d-lui Eugeniu Speranția, pentru volumul său: »Pasul umbrelor și al veciei«. Premiul S. S. R., pentru poezie d-lui Ion Petrovici, pentru volumul său: »Impresii din Italia«. Premiul Costacopol, pentru critică d-lui Tudor Vianu, pentru studiul său: »Pozia lui Eminescu«, iar premiul Ionei Pavelescu pentru sonet s'a amânat pentru anul următor.

Ședința plenară a secțiilor »Astrei«. Se va ținea în 21 Maiu, 1931, orele 5 p. m. în sala festivă a primăriei Cluj. În afară de rapoartele secretarului general și secretarilor secțiilor, programul are și o cuvântare a p. Ar. Agărbiceanu, despre »N. Iorga, 60 ani de viață«. Tot atunci se vor alege și 2 conferențieri pentru ședința festivă a secțiilor la adunarea generală a »Astrei«.

Mișcarea băncilor populare. Date interesante privitor la dezvoltarea băncilor populare din țara noastră găsim în ultimul număr din »Bulletin de la cooperation roumaine«. În 1908 țara avea 2410 bănci, cu 346.707 societari, cu capital social vărsat de 38 milioane și cu un total al bilanțurilor de 59 milioane. În 1929 găsim 4757 bănci, cu 1.003.082 societari, 1.802 milioane capital vărsat și un total al bilanțurilor de 7.249 milioane. Din acestea, la începutul lui 1930, au fost în vechiul regat 3525 bănci (74% din total), cu 798.501 societari (79%), pe când în ținuturile noi numărul băncilor la aceeași dată a fost abia 1232 (26%) având 204.581 societari (21%). De aici se vede, că ținând seama de proporția locuitorilor și a terenului, cooperația e mult mai puternică în vechiul regat, decât în celelalte provincii. — Cu toată creșterea considerabilă a cifrelor însăși, capitalul băncilor populare calculat în lei aur nu atinge nivelul de dinainte de războiu. Media pe cap de societar era în 1913 de 273 lei aur, în 1929 numai de 209. Dobânzile plătite la aceste bănci, înainte de război, când lucrau cu 80% capital propriu, erau cu 2—3% mai ridicate decât la băncile comerciale, după războiu, când depozitele și capitalurile împrumutate fac 2/3 din totalul circulației, au scăzut ceva sub al băncilor comerciale. Asemenea scad, pe măsură ce înaintează organizația, și cheltuielile de administrație.

E GREȘALĂ FATALĂ ca să vă gândiți că numai cel care suferă de constipație are nevoie de un purgativ. Și omul sănătos trebuie să știe că intestinalele se curată în fiecare zi. Dragăcurile recomandate de medici, sunt purgativele sigure, ușoare și eficiente.

† **Regina Băcilă n. Petricășiu**, soția p. Basu Băcilă, protopop onorar în Lodroman, (arhid.) s'a stins Sâmbătă, în 9 Maiu c. în anul 67 al vieții și 49 al căsătoriei sale. — **Facă-i Domnul parte cu drepții!**

